

Papradník

Noviny
obce Papradno

Ročník XIX

3/2021

Dedina roka 2019

september

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Chladné večery, raňajšie hmlý a zvýšený pohyb na roliach, ako aj veselý džavot detí pred školou sú znakom, že dovolenky, prázdniny a leto máme za sebou a jeseň je tu v jej plnej kráse. Aj keď z médií stále počúvame, ako sa na nás rúti tretia vlna pandémie a ktovieaká mutácia vírusu, verím, že túto vlnu prežijeme bez zatvorenia školy a takých tvrdých opatrení vlády, ako boli minulý rok, a peknú jeseň si užijeme bez nejakých väčších obmedzení. Snáď sa už vláda poučila z minulej vlny a opatrenia budú mať zmysel a hlavne logiku, ktorá doteraz chýba v týchto opatreniach. Týždeň pred termínom akcie Papradňanský boľceň vyšlo nariadenie, podľa ktorého organizátor akcie s počtom návštevníkov vyšším ako 1000 ľudí musí zabezpečiť separáciu zaočkovaných od tých, ktorí neboli očkovaní, aby nedošlo k ich stretnutiu, čo sme nedokázali zabezpečiť.

S podporou TSK

Počas dovolenkového obdobia sme sa pustili do prerábky detskej čakárne. Priestory sa zúžili a vytvorila sa jedna miestnosť, kde do budúcnosti plánujeme aj kardio vyšetrenia pre deti. Na prerábku sme dostali 2 200€ z TSK v rámci participatívneho komunitného rozpočtu. Z nášho rozpočtu dofinancujeme 2 900 €. Celková suma sa nám navýšila, nakoľko ceny stavebných materiálov išli podstatne hore voči obdobiu, keď sme projekt pripravovali. Všetky práce realizovali naši chlapi. Do čakárne u lekára pre dospelých sme zakúpili nové lavičky. Na tento nákup sa nám tiež podarilo získať dotáciu z TSK vo výške 1 100 € a zvyšná suma 2 300 € ide z nášho rozpočtu. Ďakujem šéfovi TSK Jaroslavovi Baškovi, ako aj poslancom TSK Karolovi Janasovi a Igorovi Steinerovi, ktorí sa vždy snažia podať pomocnú ruku, keď to potrebujeme. Dokončili sme zateplenie poslednej časti kultúrneho domu a mali sme tu aj kontrolu zo Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry, cez ktorú sme získali dotáciu na výmenu kotla a rekonštrukciu kotolne v kultúrnom dome. Projekt je konečne uzavretý a dotácia nám zostáva v plnej výške, nakoľko neboli kontrolou na mieste zistené žiadne nedostatky.

Pochvala poteší každého

Začal nám krásny jesenný čas, kedy zberáme úrodu našej práce. Tešíme sa na slnečné jesenné dni s farebnými listami stromov, červenými šípkami a možno aj d'alšou nádielkou húb. A úrodu šikovnosti našich ľudí sme si mohli pozrieť v kultúrnom dome pri návšteve hodnotiacej komisie Európskej dediny roka. Bolo sa na čo pozerat' a som hrdá, že v Papradne je toľko šikovných ľudí. Nebuďme skúpi na ocenenie či pochvalu tých, ktorí si to zaslúžia – či už na verejnosti, ale chváľme i našich najbližších v rodine. Slovíčka: d'akujem, to si dobre urobil, si šikovný povzbudia aj potešia a mali by sme ich používať často.

Vítanie hodnotiacej komisie Európskej dediny roka.

Rozbehla sa aj príprava výstavby novej bytovky cez ŠFRB pod Hôrkou, ale veľkým problémom bude kopec hliny navozenej v minulosti na toto miesto. Musíme sa dostať výškovo na úroveň bytoviek, ktoré tam už stoja, takže bude treba odviezť okolo 3 500 kubickým metrov zeminou. Bude to aj finančná záťaž a aj problém s umiestnením tohto množstva. Ak by niekto potreboval zaviezť nejaké priestory kamenistou zeminou, tak mi dajte vedieť.

Európska dedina roka

Celé leto sa nieslo v znamení príprav na príchod medzinárodnej hodnotiacej komisie k súťaži Európska dedina roka, ktorá prišla v predvečer hodnotiaceho dňa. Privítali sme ju v krásnom prostredí na Kolibe tak, ako sa v Papradne patrí. Hodnotiaci deň bol 1. september a komisii sme ukázali takmer celé Papradno. Podľa ich slov pri odchode boli milo prekvapení. Prezentáciu a aj prierez aktivít remeselníkov a zaujímavostí z obce si mohli prezrieť aj naši občania v kultúrnom dome s ochutnaním špecia-

lít a maškrt súvisiacich s našou históriou, ako aj súčasnosťou. Bola to pekná udalosť a tešilo nás, že ste prišli pozrieť v takom počte. V tejto súvislosti veľké poďakovanie patrí hlavne Zuzane Burdejovej, ktorá organizovala prípravu a aj celkový priebeh hodnotiaceho dňa, ale aj všetkým ľuďom, ktorí sa akokoľvek podieľali na príprave tejto veľkej akcie. Paradoxom bolo, že keď sme upratovali centrum obce, na amfiteátri sedelo aspoň 10 mladých ľudí, ktorí mali v rukách mobily a asi si medzi sebou písali, ale nenapadlo im zdvihnúť sa a prísť sa opýtať, či nepotrebujeme pomôcť. Po tomto zážitku sa pri fráze „mládež je naša budúcnosť“ tejto budúcnosti bojím. V októbri by mala zasadať celá medzinárodná komisia a vyriešiť ortieľ. Aj keď víťazstvo by potešilo a Papradno je určite najkrajšia obec s dobrými ľuďmi, mám obavu, ako by sme zvládli trojdňovú ceremóniu slávnostného odovzdávania ocenení, ktorú organizuje víťaz pre 26 obcí z celej Európskej únie, a to nielen personálne, ale aj finančne.

Pokračovanie na str. 2

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

Pomoc v pravej chvíli

Poďakovať by som chcel aj všetkým ľuďom, ktorí bez váhania prišli pomôcť pri pátraní po nezvestnom M. Sučíkovi, ktorý sa nevrátil z hribov, poblúdlil a celú noc, keď bola jedna z tých väčších búrok, prečkal v hore a pri jeho mentálnom stave sme mali obavy o jeho život. Je dobre, keď sa dokážeme v takýchto situáciách zomknúť a pomôcť, nikdy nemôžeme povedať, že mne sa nič takéto nemôže stať.

Opravy komunikácií

Keď nám počasie dovolí, opravíme ešte úseky ciest spod Kremnice pod Holý vršek a na Košiaroch. Vzhľadom k veľkému záujmu pripravujeme aj ďalšiu STK pre farmárske ŠPZ priamo v obci. Prednedávnom mi zavolať P. Hikaník, autor sochy Panny Márie, ktorú máte možnosť vidieť v jeho dvore kúsok nad

obecným úradom, že by ju chcel venovať obci s tým, že bude zasvätená pre zdravie všetkých detí. Túto tému som už prebral aj s pánom farárom a po dohode s obecným zastupiteľstvom sme vybrali miesto, z ktorého ju bude vidieť z celej doliny nielen cez deň, ale i v noci, lebo bude aj osvetlená. Bude to na Holom vršku. Postupne by sme z tohto miesta chceli urobiť pekné pútnické miesto. Vzhľadom k zvýšenému pohybu vozidiel zo Štiavnického chotára, ktoré často znečisťujú naše cesty, rozšírime kamerový systém smerom na Kolibu a na Podhúboč.

Pozývam na hody

V závere by som chcel vysloviť nádej, že to prasa, čo chováme na hody, budeme môcť aj počas hodov spoločne zjesť. Po minulom roku tu máme aj nejaké zásoby jablkovice, tak by to patrilo zredukovať, až sa to nepokazí. Srdečne vás na naše Ondrejovské hody pozývam.

Ing. Roman Španihel

S roznašáním obecných novín pomáhala aj mládež

Ostatné číslo Polazníka sa dostalo do niektorých domácností aj vďaka žiakom zo základnej školy, za čo im ďakujeme. Veríme, že sa žiaci a študenti z našej obce budú čoraz viac zapájať do rozvoja a skrášľovania svojej rodnej obce, aby boli vzorom aj pre ostatných, a neporiadok, ktorý často mládež po sebe necháva najmä na amfiteátri a v rôznych častiach obce, sa stane minulosťou.

Vynovená studňa na cintoríne

Počas suchých letných dní sú ľudia upravujúci hroby svojich blízkych na cintoríne odkázaní na 1000 l nádobu pri dome smútku a studňu v hornej časti cintorína. Pri nedostatku vody a dlhodobom období bez zrážok bolo pre mnohých komplikované „napumpovať“ vodu zo studne, zvlášť keď „koža“ vyschla. Aby sa tomu zabránilo a uľahčilo sa polievanie najmä starším občanom, pracovníci obce opravili celý pracovný valec, vymenili rúru, spojky aj samotnú kožu. Ak by sa napriek tomu stalo, že voda sa po dlhšom nepoužívaní studne nebude dať napumpovať, stačí zalíat kožu a opäť bude fungovať.

Matričné okienko

Svadby

14. 8.

Daniel Bystriansky
a Bc. Adriána Sakalová

20. 8.

Ing. Boris Balušik
a Veronika Miláková

28. 8.

Marián Jánošik
a Eva Hrabovská

4. 9.

Márió Gácik
a Veronika Šaradinová

18. 9.

Jakub Jelínek
a Andrea Bašová

25. 9.

Roman Peťko
a Katarína Balajková

Zlaté svadby

27. 5.

Alojz Španihel
a Antónia Hrebičiková

5. 8.

Štefan Michel
a Marta Zdurienčíková

Diamantové svadby

20. 5.

Vendelín Kňazko
a Kamila Knapová

3. 6.

Ivan Moravík
a Karolína Grupáčová

Veľká pátracia akcia

Dňa 9. augusta sa v miestnom rozhlase ozvala výzva na pomoc pri hľadaní nezvestného občana Papradna. V krátkej chvíli sa pred hasičskou zbrojnicou sústredila viac ako tridsiatka dobrovoľníkov, aby v spolupráci s policajnými psodvomi prehľadávali lokalitu, kde sa M. Sučík mohol nachádzať. Krátko po obede sa pátrací tím po neúspešnom pátraní sústredil na obecnú úradu, kde v spolupráci so záchranármi z Rescue Považie pripravovali ďalší postup. Nezvestného občana však ešte predtým, ako sa vydali na ďalší výjazd, našla Monika Zboranová pri bicyklovaní v časti Západliská. Príslušníci policajného zboru ho následne bezpečne doviezli domov.

Očkovanie v Papradne

Počas letných mesiacov sa v obci uskutočnilo výjazdové očkovanie imobilných občanov, ako aj očkovanie v kultúrnom dome v spolupráci s Nemocnicou s poliklinikou v Považskej Bystrici pre občanov celej Papradnianskej doliny. Vakcínu Pfizer dostalo viac ako 100 občanov.

Obec Papradno získala ocenenie predsedu TSK

Počas Marikovských folklórnych slávností prevzal starosta obce Roman Španihel z rúk predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslava Bašku cenu pre Obec Papradno za dlhoročnú podporu kultúrnych podujatí a pri príležitosti 495. výročia prvej písomnej zmienky o obci.

V Papradne je parádne

*Veru je len parádne,
žic v tom našiem Papradne.*

*Jaké by to mvošlo byc,
kebych mosil indze žic.*

*Koscel, škola, úrad by mi chýbal,
keby som já indze býval.*

*Kamarádzi, rodzina
aj päc krčiem.*

*To, že moje srcco býje
pre Papradno už dávno viem.*

Samuel Šaržik

Súťaž vo varení gulášu

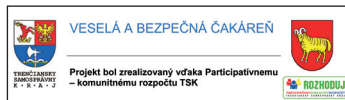
24. júla sa Papradnom šírila vôňa gulášových špecialít. V Dalase varilo 7 družstiev rôzne mäsové dobroty. Pekné počasie, bohatá tombola a dobrí hudobníci Tomanovci z Praznova sa postarali o výbornú atmosféru. Detičky tancovali a hrali sa rôzne hry s učiteľkami z MŠ. Víťazom sa stalo družstvo Fusko so svojou fazuľovicou. Peniaze z predaja gulášu (spolu 1 250 €) všetci súťažiaci darovali materskej škole, ktorá ich využije pre deti na nákup odrážadiel, učebných pomôcok, návštevu divadiel a iné kultúrne aktivity.

Čakárne na zdravotnom stredisku v novom šate

Vďaka dotácii z Trenčianskeho samosprávneho kraja sa vymenili lavičky v čakárni obvodného lekára pre dospelých. Nové, modernejšie, bezpečnejšie a ľahko dezinfikovateľné lavičky tak pomôžu, aby bolo čakanie u doktora v čistých a estetických priestoroch príjemnejšie.

Stavebný ruch bolo počuť aj u detského lekára. Miestnosť čakárne sa zmenšila, čo umožnilo aj manažovanie objednávaní pacientov. Vďaka tomu malí pacienti toľko nečakajú na vyšetrenie. Priestor sa vymaľoval, položil sa nová podlaha, vymenia lavičky, prebaľovacie pulty a vytvoril sa malý detský kútik. Projekt je podporený z Participatívneho-komunitného rozpočtu Trenčianskeho kraja.

Vyzývame občanov, aby boli pri stavebných úpravách hrobov OHLADUPLNÍ a brali ohľad aj na ostatných! V poslednej dobe sa množia prípady, že opravou obruby či pokladaním platní sa zabrali chodníky a znemožnil sa prístup ostatným občanom k hrobovým miestam. Niekedy stačí trochu zdravého rozumu, ohľadu a pár centimetrov a zjednoduší sa prístup k hrobu aj im, aj všetkým ostatným!

PAPRADNO KEDYSI a DNES

Škola v Luhoch, dnes Luhy Park

Štátna ľudová škola

Štátnu ľudovú školu v Luhoch dala postaviť uhorská vláda v rokoch 1911 – 1913. Vyučovanie sa tu začalo v januári 1914. Mala tri triedy, kabinet, chodbu a dvojizbový byt pre riaditeľa školy. Jej prvým riaditeľom sa stal Štefan Zányi a učiteľkou Gizela Miškovitšová, neskôr vydatá Zányiová.

Materská škola

V novembri 1957 po odchode žiakov do novej školy bola v budove školy v Luhoch zriadená materská škola. V júni 1971 sa začala jej rekonštrukcia. Pôvodná budova bola zbúraná a znova postavená ako dvojpodlažná. Rekonštrukcia trvala do februára 1973. V školskom roku 2004/2005 bola prevádzka MŠ pre nízky počet detí ukončená.

Luhy park

Novú bytovku Luhy Park, ktorá vznikla prestavbou dolnej škôlky, už obývajú noví majitelia. Slávnostné odovzdávanie bytov sa uskutočnilo 16. septembra. Zúčastnili sa ho zástupcovia investora, stavebnej spoločnosti, obce Papradno a samotní vlastníci bytov.

**Drahi bratia a sestry,
privítali sme Svätého Otca Františka.**

**Pápež František
na Slovensku**

S Máriou a Jozefom
na ceste za Ježišom
12. – 15. septembra 2021

Kto je Svätý Otec, pápež či rímsky biskup?

V Evanjeliu podľa Matúša Ježiš napomína svojich učeníkov, aby sa chránili falošnej náuky farizejov a saducejov, a priamo sa ich pýta, za koho ho pokladajú ľudia. Ale keď túto otázku obráti na učeníkov: „A za koho ma pokladáte vy?“ Jediný mu odpovedá len Peter, vlastným menom Šimon: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.“ Ježiš mu na to odpovie: „Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.“ (Mt 16, 13 – 19).

Sv. Peter (latinsky Petrus – skala) sa narodil pri pobreží Galilejského jazera v dnešnej Sýrii. Mal brata sv. Ondreja, s ktorým bol pôvodne rybárom. Sv. Peter spolu so sv. Jánom a sv. Jakubom patrili medzi Ježišových dôverníkov a blízkych priateľov. Práve preto Ježiš Petra, Jána a Jakuba zbral na horu Premenenia ku vzkrieseniu Jairovej dcéry a pozval k spoločnej modlitbe v Getsemanskej záhrade. Peter bol aj tým, ktorý mečom bránil Ježiša v Getsemanskej záhrade, hoci potom ho trikrát zaprel. Svoju chybu si však priznal a oľutoval a neskôr sa stal patrónom kajčovníkov. Po vzkriesení bol tým, ktorý spolu s apoštolom Jánom pribehli k hrobu, aby zistili, či ženy rozprávali pravdu. Počas svojho života tu na zemi mu Ježiš v jednom rozhovore hovorí: „Pas moje ovce.“ (Jn 21, 17) Po nanebovstúpení Pána sa Peter stáva hlavným apoštolom, ktorý ako prvý hovorí pri zoslaní Ducha Svätého, menuje nového apoštola namiesto Judáša a ako prvý urobí zázrak. Peter spočiatku pôsobí v Jeruzaleme, potom v Antiochii, Korinte a nakoniec prichádza do Ríma. V Ríme roku 64 zomiera mučeníckou smrťou: je ukrižovaný

dolu hlavou na Vatikánskom pahorku. Na tomto mieste dnes stojí Bazilika sv. Petra, presne nad miestom Petrovho hrobu. Relikvie sv. Petra sú uložené v hlavnom oltári baziliky. Sv. Peter si pred svojou smrťou vybral sv. Línusa ako svojho nástupcu. Sv. apoštol Pavol neskôr sv. Línusa vysväcuje za biskupa.

Sv. Peter a sv. Pavol boli pre prvých veriacich v Krista (kresťanov) príkladom. Sv. Peter bol dôverníkom Ježiša, svedkom jeho zázrakov a kázania. Sv. Pavol nepoznal Ježiša, bol to farizej z Turecka, ktorý prenásledoval kresťanov, no neskôr sa stal misionárom. Ako farizej, teda učenec, elita medzi Židmi v dobe Ježiša, poberal veľkú úctu a vážnosť. Všetkého sa však vzdal, aby sa stal nasledovníkom Krista. Sv. Pavol bol sťatý v Ríme za vlády Nera.

Sv. Peter a sv. Pavol sa stali príkladom pre ľudí, ktorí chceli nasledovať učenie Krista. Títo ľudia sa zoskupovali v spoločenstvách veriacich, teda v cirkevných obciach, ktoré boli v Ríme, Antiochii, Alexandrii, Konštantínopole.

Sv. Peter a sv. Pavol sa teda stali ochrancami viery. Sv. Pavol pred svojou smrťou zanechal veriacim odkaz v Druhom liste Timotejovi: „Lebo príde čas, keď neznesú zdravé učenie, ale nazhánajú si učiteľov podľa svojich chutí, aby im štekli uši. Odrátia sluch od pravdy a obrátia sa k bájkam. Ty však buď vo všetkom trpezlivý, znášaj útrapy, konaj dielo evanjelistu, plň svoju službu. Lebo ja mám vyliať svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval.“ (2 Tim 4, 4 – 7). Sv. Pavol tu varuje veriacich pred falošnými učiteľmi. Veriaci po smrti apoštolov pociťovali strach. Kto im bude ďalej rozprávať o Ježišovi, o Božej milosti? Ako si budú istí, že tí, čo im hovoria o Ježišovi, tvrdia pravdu?

Apoštoli za svojho života myslili aj na túto možnosť. Tak ako Peter aj ostatní apoštoli vymenovali mužov, ktorí mali po ich smrti viesť tieto cirkevné obce. Na čele každej cirkevnej obce stál muž. Týchto mužov, ktorých tu zanechali apoštoli, nazývame biskupmi. Medzi biskupmi bola vzájomná úcta. Avšak sami bis-

kupi prežívali situácie, kedy potrebovali radu. Tak, ako sa hádali Pavol s Petrom o tom, či do cirkvi môžu patriť aj neobrezaní, teda nežidia. Petra považovali za autoritu, rímsky biskup prebral zodpovednosť za iné cirkvi: stal sa vodcom a sudcom, Biskupi cítili, že potrebujú niekoho, kto vydá posledné rozhodnutie. Teda biskupa v Ríme ktorý zachovával jednotu medzi cirkvami a uchovával pravú apoštolskú vieru.

Ježiš Kristus odovzdal Božiu Cirkev apoštolovi Petrovi. Tí, ktorí nastúpili na Petrovo miesto, dostávajú prvenstvo moci nad celou Cirkvou, čo potvrdil i po takmer dvetisíc rokoch po Ježišovej smrti i Prvý vatikánsky koncil (1870).

Kedy však vzniklo oslovenie pápež?

V rokoch 384 – 399 bol rímskym biskupom Siricius. Práve Siricius ako prvý použil výraz pápež, v latinčine papa, čo znamená otec, ten, kto nesie bremeno všetkých. V tomto období sa biskupi pri pozostatkoch sv. Petra zhodli, že ďalší biskupi môžu byť vysvätení len so súhlasom pápeža. Od 4. storočia bol pápež považovaný za toho, kto ochraňuje Ježišovo učenie, prameň viery. Vo svojich listoch napomínali ľudí k jednote, poriadku a pokore.

Pápeža oslovujeme týmito titulmi: rímsky biskup, nástupca kniežaťa apoštolov, primas taliansky, arcibiskup a metropolita cirkevnej provincie, suverén štátu mesta Vatikán či Svätý Otec, alebo servus servorum Dei (sluha sluhov Božích), Summus Pontifex, Pontifex Maximus, rímsky veľkňaz.

Pápež dostal skrze Petra plnú moc od samotného Ježiša Krista. Má najvyššiu riadiacu, súdnu a učiteľskú moc. Je najvyšším sudcom veriacich – proti jeho rozhodnutiu sa nemožno odvolať. Je neomylný v otázkach viery a mravov. Do dnešného dňa sedelo na Petrovom stolci 266 biskupov. Od roku 2013 je

pápežom František, vlastným menom Jorge Mario Bergoglio. Jeho heslo znie: „Miserando atque eligendo,“ teda „Poľutovaniahodný, ale vyvolený.“

Na pápežskom stolci v rokoch 1978 – 2005 sedel i prvý slovenský pápež, a to sv. Ján Pavol II., vlastným menom Karol Józef Wojtyła. Jeho heslo bolo: Totus Tuus Maria (Celý tvoj, Mária). Sv. Ján Pavol II. navštívil Slovensko trikrát. Pri každej návšteve si kľakol a pobožkal zem. Každá návšteva pápeža mala a má pre veriacich mimoriadny význam a posilňuje ich vieru v obdobiach, keď krajina prechádza významnými zmenami. Sv. Ján Pavol II. navštívil Slovensko prvýkrát v apríli 1990, keď sa menila politika a režim. V roku 1995 navštívil významné slovenské mariánske miesta a posilnil Slovákov v období, keď sa Slovensko vyrovnávalo s mnohými problémami z minulosti. V Levoči ho privítalo 650 000 pútnikov, čo sa považuje za najväčšiu zaznamenanú akciu v dejinách Slovenska. Tretia návšteva bola v roku 2003 a mala dodať Slovákom odvahy a vieru pred vstupom do EÚ a NATO. Počas tejto návštevy pápež blahorečil sestru Zdenku Schelingovú a biskupa Vasiľa Hopka. Na tejto poslednej návšteve zvýraznil, že Slovensko, ktoré bolo v tom čase pred vstupom do EÚ, má Európe čo dať, má bohaté dedičstvo sv. Cyrila a sv. Metoda.

Mali sme znova možnosť stretnúť sa so Svätým Otcem. Svätý Otec František navštívil Slovensko 12. – 15. septembra 2021. Cieľom a mottom jeho cesty bolo „S Máriou a Jozefom na ceste za Ježišom.“ Čo nám chcel týmto mottom povedať? Panna Mária, ktorá vždy stála pri Ježišovi, je i patrónkou Slovenska. Slováci uctievali Sedembolestnú Matku už od dávna. Sedembolestná Matka nám pomáhala pri tureckých vpádoch, pri povstaniach a ďalších ťažkých chvíľach, ktoré naši

predkovia a aj my dodnes prežívame. Svätý Otec František vo svojom apoštolskom liste *Patris corde* poukazuje i na sv. Jozefa. Svätá rodina: Mária a Jozef nám majú napomáhať posilňovať našu vieru a túžbu nasledovať Ježiša Krista. Tak ako Ježiš neprišiel na tento svet, aby sa dal obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život (Mt 20,28), tak i Svätý Otec prišiel na Slovensko, aby nás povzbudil vo viere. Na logu cesty Svätého Otca na Slovensko je vyobrazená cesta, ktorá smeruje ku krížu. Okolo nej je srdce, ktoré vyjadruje lásku

sv. Jozefa a Panny Márie k Ježišovi. Sedem hviezd pripomína meno Panny Márie: Sedembolestná. Logo je namaľované bielou, modrou a červenou farbou, čo pripomína farbu slovenskej vlajky, a bielou a žltou farbou, ako je vatikánska vlajka. Pamätajme a chráňme dedičstvo, ktoré sme dostali od našich predkov. Nech sú mladí kresťania nádejou pre cirkev a svet. Nech nám i návšteva Svätého Otca dodá silu a posilní našu vieru, to vám vyprosujem u Všemohúceho Boha.

Mgr. Martin Hruška

VIVAT PODŽIARAN

Počas leta sme všeličo postíhali

Asi vo všetkých nás najviac dozníva návšteva európskej hodnotiacej komisie Dediny roka. Konečne sme sa dočkali, len ešte musíme chvíľu vydržať, aby sme zistili, ako to naše legendárne Papradno v súťaži obstálo. Nech to bude, ako chce, pre nás je aj tak to naj na Slovensku, v Európe, ba i na celom svete. A hoci sme sa na toto podujatie asi najviac pripravovali, cez leto sme všeličo postíhali.

Naše prvé letné festivalové kroky viedli ku kamarátom do Marikovej na Marikovské folklórne slávnosti. Napriek tomu, že počasie nám veľmi neprialo, stretlo sa tam veľa milovníkov folklóru. Toto leto sme pod svoje krídla zobrali aj deti z Podžiarančeka, a tak i ony spestrili naše vystúpenia. Zážitkom pre každého bolo určite vystúpenie Štefana Šteca, ktorého spev sme si užili až do úplného konca. Ďalšou krásnou folklórnou akciou bolo To lednické pole v Lednici. Čím bolo výnimočné? Nielen naším vystúpením, ale aj tým, že sme sa tentokrát vybrali k hradu a zaspievali aj tam. Najdlhšie sme ale vystupovali asi v Myjave. Keďže Medzinárodný folklórny festival Myjava sa v júni konal len v online svete, rozhodli sa usporiadatelia v auguste zorganizovať aspoň jeho časť klasicky pred živými divákmi. Stretli sme sa tam s našou najmladšou fanúšičkou Miškou a jej rodičmi, ktorí za nami pricestovali až z Rybníka a, čo bolo asi najnáročnejšie, zvládli sme 4 rôzne polhodinové vystúpenia. Veru, bol to riadny zaberák, ale každý bol rád, že sme všetkých naokolo potešili. Aj pišťalkovú muzičku sme vytiahli, všetky možné aj nemožné piesne a aby sme vládali, naše vystúpenia opäť dopĺňali

deti z Podžiarančeka. Chcem sa im aj touto cestou poďakovať, že s nami strávili tieto krásne dni, a verím, že zase niečo spolu vymyslíme, aby sme sa mohli ukázať vo svete od tých najmladších až po tých skôr narodených. Hoci väčšina našich piesní je ťahavá, tá ich krása a majestátnosť chytí za srdce každého. A asi aj v Myjave chytila, lebo sme dostali pozvanie aj na budúci rok. Leto bolo naozaj výnimočné, lebo sme dostali ešte jednu výnimočnú ponuku. Len, bohužiaľ, na poslednú chvíľu a nemohli sme ju zrealizovať. Dostali sme pozvanie vystupovať v Rusku. My, Podžiaranci... To bolo niečo! Doteraz ma mrzí, že sa nám nedalo ísť, ale verím, že niekedy v budúcnosti sa to podarí a budeme môcť do našej kroniky zapísať: VYSTUPOVALI SME V RUSKU!

Ale leto nebolo len o festivaloch. Bolo aj o našich stretnutiach na množstve skúšok, ešte väčšom počte omší v kostole, ale našli sme si čas aj na varenie segedínskeho guláša v Dalase a hlavne na deviaty a desia-

Na sv. omši 2. 9. požehnal prvákom pán farár školské tašky.

ty ročník Ozvien Brusňanskú dolinú. Aj keď sa nedalo prísť všetkým, ak som dobre počítala, bolo nás tam 39 a guláš bol taký ohromný, že veru nič z neho nezostalo. A možno ste nás aj počuli spievať. Zhodli sme sa, že tento dvojročník bol asi najlepší zo všetkých. Aj sa posedelo, pojedlo, pospievalo, aj toho trúnku popilo... a bolo nám spolu dobre. Ešte sa aj Betka pridala, a tak o dobrú náladu naozaj nebola núdza.

V auguste sme okrem vystúpení povíňovali jednému nášmu mláďzencovi, ale veď ste hádam v rozhlase počuli či na facebooku čítali. August sa niesol hlavne prípravami na Európsku dedinu roka. Všetko sme upratili, pripravili, program precvičili, aby každý videl, aké krásne je to naše Papradno. Aj tento rok ma očarila hlavne estrádna sála, kde sa stretli skoro všetci šikovní ľudia Papradna. Pohľad to bol úžasný a jeden z porotcov povedal, že tu máme veľmi nadaných ľudí. Veľmi sa im páčila aj škola a škôlka, špeciálne lyže vyrobené deťmi zo škôlky ich hneď upúťali. Aj sa nejaké papradňanské slová naučili, veď koľko ich pochádza z nemčiny... Zážitok mali určite i z jazdy na hasičskej tatre, neviem, či ich niekde vyobliekali a takto povozili ako u nás.

Veru, mohla by som menovať každú jednu zastávku, že to bolo krásne a perfektné. Za nás by som sa chcela poďakovať Karolovi Bašovi, že sme im mohli ukázať jeho krásnu dreveničku. Pár našich Podžiarancov tam čakalo so všelijakými dobrotami a, ako inak, na rozlúčku sme im zaspievali. Myslím, že na deň v Papradne – Dedine roka 2019, budú ešte dlho spomínať. V deň ich návštevy mala naša Betka významné jubileum. Tak sme jej pekne zavinšovali a ona sa nám, ako inak, odváčila vtipom. Ešte raz jej prajeme hlavne veľa zdravia a ešte aby veľa rokov rozveseľovala všetkých okolo seba. Sme radi, že v septembri sme si mohli zaspievať aj na omšiach mimo kostola. Či už pri kríži na Vrchovej, alebo pri kaplnke pod Suchou. Obe potešili pútnikov na duši. Veríme, že takáto krásna tradícia nám ešte dlho vydrží. Na záver by som chcela za nás všetkých poblahoželať ešte jednej žienke k jej krásnemu životnému jubileu a popriať veľa, veľa zdravia a všetkého, čo si len od života praje. Viem, že nemá rada verejné blahoželania, preto meno neuvádzam, ale veď ona vie... Tak teda krásne narodeniny.

Lenka Jandušíková

Najznámejšie rody v Papradne

Mičiar

Meno Mičiar, i keď nebolo veľmi rozšírené, patrí k tým, ktoré sa z Papradna vytratili. Podľa ústnej tradície sa rod Mičiar oddelil od rodu Brhlík – Brhel. Jeden z nich nerád počul, keď mu hovorili Brhel, a tak sa sám premenoval na Mičiara. Tak ho tak začala volať celá dedina a jeho potomkov tiež. Ktovie, čo je na tom pravdy. A kedy, v ktorom čase sa tak stalo, nevieme. Zdá sa, že ešte pred rokom 1780, lebo v tomto roku sa už medzi poddanými spomína Juro Mičiarik. V roku 1855 v dome č. 97 býva Daniel Mičiar a v roku 1874 v Múdrom grunte Ján Mičiar. (Podľa Š. Meliša)

Vendelín Mičiar s hasičskou trúbkou.

V rodine Jozefa Mičiara a Kataríny Balušikovej sa narodilo päť detí, syn Vendelín a štyri dcéry. Anna sa vydala za Moravíka a Mária za Macháča, ďalšie dve dcéry z Papradna odišli. A tak sa poslednou rodinou Mičiarovcov u nás stal Vendelín Mičiar (1908 – 1985) a Anna Michalíková, ktorá pochádzala z Podžiaru. Spolu mali sedem detí – Jozefa, Albínu, Františka, Martu, Jána, Marianu a Libertínu (Lidku). Samotný Vendelín Mičiar bol v Papradne známou osobou. Pracoval ako zamestnanec obecného úradu a potom aj MNV. Pamätáme si ho najmä ako bubeníka, ktorý na rôznych miestach Papradna po vybubnovaní čítal rôzne oznamy a to, čo sa dnes dozvedáme z miestneho rozhlasu. V nedeľu, vždy po omši, toto oznamoval aj pred kostolom. A aby ho bolo lepšie vidieť a počuť, postavil sa na schody sochy sv. Jána Nepomuckého. Občas sa stávalo, že medzi správami bol nábor ľudí na sezónne práce, najmä na poľnohospodárske, napr. k

repe, ku chmeľu a pod. A vtedy vraj vždy takýto oznam zakončil slovami: „Sľubujú dobre“. Ako vidíme, sľubovalo sa vždy, aj dnes. Len nevieme, kedy bude dobre alebo komu bude dobre. Okrem zamestnania na úrade bol Vendelín Mičiar aj hasičom. Trúbením na hasičskej trubke spolu s ďalšími trubačmi zvolávali hasičov, napr. k požiaru alebo na cvičenie. V tom čase nahrádzali hasičskú sirénu, ktorá začala fungovať až po zavedení elektriny do Papradna. Keď bolo treba, Vendelín zahral na trubku aj v kapele Čechalíkov (Žilčíkovcov). Z jeho detí žili v Papradne František, ktorý zomrel slobodný v roku 1997, a Lidka, v. Vaštíková. Tá zomrela pred dvoma rokmi. Jej dve dcéry žijú s rodinami v Papradne, tretia je slobodná. František patril k otužilcom, ktorí sa na Nový rok kúpavali v stavnici na dolnom konci dediny.

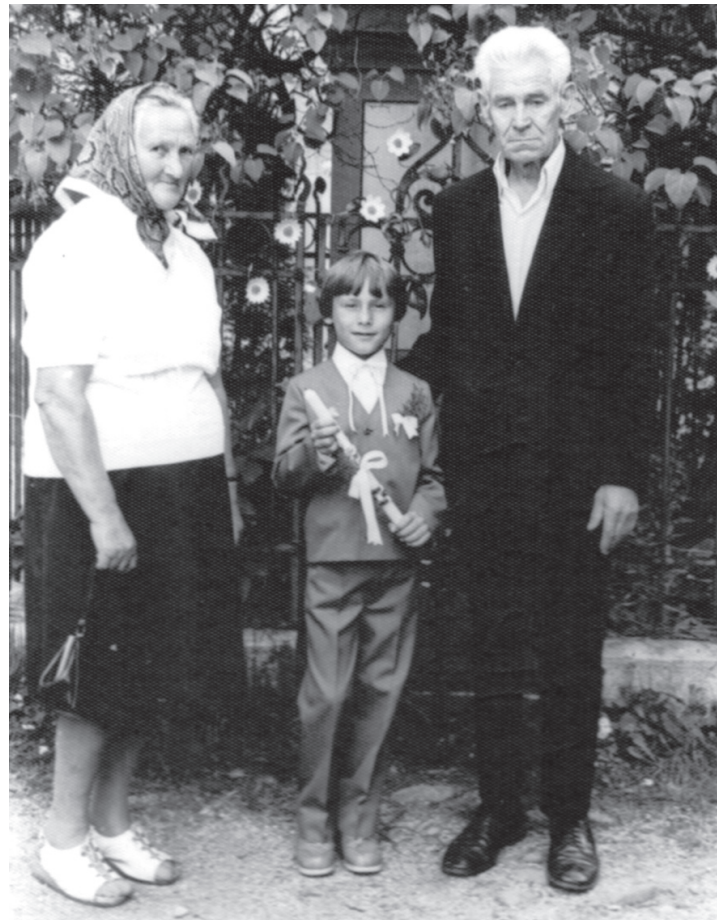
Pacúch

V minulosti žili u nás viaceré rodiny Pacúchovcov, ale v posledných rokoch sa toto meno z Papradna takmer vytratilo. Pôvodne znelo asi Pecko, Pecka a dostalo sa k nám z Marikovej. Tam dodnes existuje v tvare Pecík. A možno ho k nám priniesli z Púchovskej doliny, kde dodnes žijú Peckovci. V našej obci sa medzi poddanými sedliakmi meno Pecka prvýkrát spomína v roku 1770, a to Martin Pecka. Neskoršie sa stretávame už len s tvarom Pacúch. V roku 1855 Štefan Pacúch vlastní dva domy, č. 331 a č. 350. V roku 1870 v Maruškovciach grunte bývajú Jozef Pacúch, Vendel Pacúch, Tereza Pacúchová a Jozef, Vavrínek, Valíbor a Helena Pacúchovci. Pacúch bol dlhé roky kostolníkom, a preto mu prischla prezývka „Koscelný“. Jeden z nich, kováč František Pacúch, padol v roku 1945 na prvého mája, keď spolu s ďalšími obyvateľmi vítal na dolnom konci Papradna československú armádu. Jeho brat Alojz Pacúch bol viacero rokov tajomníkom MNV. Okrem Papradna žili Pacúchovci aj v susednej obci Brvnište. (Podľa Š. Meliša)

Z rodín Pacúchovcov, ktoré u nás žili, spomenieme rodiny Alojza Pacúcha, Ignáca Pacúcha a Jakuba Pacúcha. Alojz Pacúch zomrel v roku 1980. So ženou Katarínou Hároníkovou vychovali tieto deti – Karolínu, Kami-

lu, Jaroslava, Alberta a Annu. V Papradne zostala len Kamila, v. Kodčíková. V Papradne žila aj Alojzova sestra Terézia, ktorá bola pošťarkou. Po nešťastnom výbuchu plynu, ktorý poškodil jej dom, sa odsťahovala k synovi. Ignáca Pacúcha si pamätáme, ako na káre každý deň rozvážal do predajni čerstvý chlieb. S manželkou Karolínou Šamajovou žili na hornom konci dediny. Mali päť dcér – Kamilu, Vilmu, Helenu, Martu a Mariannu a jedného syna Jána. Kamila, v. Maliníková, a Helena, v. Hrebičíková, už zomreli, Vilma, v. Gáboríková, žije v Papradne. Zomrel aj slobodný a bezdetný Ján v roku 2019. Dve najmladšie dcéry z Papradna odišli.

Jakub Pacúch zomrel v roku 1973. Jeho ženou bola Paulína Trnčíková, s ktorou žili na dolnom konci dediny. Z ich detí – Milan, Pavol, Anna, Kamila a Anastázia, zostal v Papradne len Milan. Zomrel pomerne mladý v roku 1992, jeho manželka Oľga v roku 2017. Spolu mali štyri dcéry, jedna z nich, v. Klabníková, býva s rodinou v Papradne. Najmladšia Renáta žije v Čechách, ale trvalý pobyt si ponechala v Papradne.

Ignác Pacúch s manželkou.

Meno Pacúch v Papradne zachovali Vierka Zboranová a Andreja Šamajová (dcéra Štefana Šamaja), ktoré toto meno získali vydajom. Manžel V. Zboranovej je z Brvnišťa, spolu žijú v Papradne. V Papradne žije s rodinou aj A. Šamajová, okrem manžela s tromi deťmi.

Palko

Zdá sa, že tento rod k nám prišiel zo susedného Štiavnika niekedy pred rokom 1800. V tomto roku si vdovec Štefan Brhlík berie Annu Palkovú, ktorá je potom zapisovaná rodným menom Makušínek. Teda rod Palko – Makušínek tu už v roku 1800 bol. Rod Palko je v Štiavniku dodnes veľmi rozvetvený. V roku 1855 býval Štefan Palko v dome č. 24. V roku 1874 sú v Kontilovciach grunte zapísaní Palko Ján a Palko Pavel. Palkovci sú v Papradne dodnes a je po nich nazvaná aj jedna osada v Medvedskej doline, U Palkov – Palkovce. (Podľa Š. Meliša). Pôvodne žili v Papradne dve rodiny Palkovcov – Juraj Palko s manželkou Paulínou Gáboríkovou a Ondrej Palko s Katarínou Klabníkovou. K nim pribudla rodina Jozefa Palka, ktorý sa k nám priženil zo Štiavnika. Jeho ženou sa stala Františka Šamajová. V súčasnej dobe je na trvalý pobyt s menom Palko v Papradne

Jozef Palko s redikou na bačov u Palkvo.

prihlásených 22 osôb. Juraj Palko a manž. Paulína Gáboriková mali štyri deti – Máriu, Jozefa, Štefana a Alžbetu. Tieto, okrem Alžbety, ktorá sa vydala do Prahy, zostali v Papradne. Mária, v. za Martina Balušíka, aj bratia Jozef (v roku 1987) a Štefan (v roku 2017) už zomreli. Po Jozefovi zostala v Papradne manž. Vilma Belejová so synom, po Štefanovi manž. Filoména Kapráliková s mladším slob. synom Štefanom. Druhý Štefanov syn Juraj zomrel už v roku 2014. Jeho manž. Emília Frolová žije v Papradne. Spolu mali tri dcéry. Ondrej Palko a Katarína Klabníková mali jedného syna a štyri dcéry – Karolínu, Martu, Helenu a Annu. Z týchto detí syn Ján a dcéra Anna, v. Hároníková, zostali žiť a dodnes žijú v Papradne. Jánova manž. Emília Vašítková zomrela v roku 2013, ich dve vydaté dcéry sa odsťahovali, a tak v Papradne zostal len slob. syn Ján. Po Jozefovi Palkovi a Františke Šamajovej žije v Papradne syn Daniel s manželkou Evou. Ich deti synovia Daniel, Miloš, Roman a dcéra Michaela bývajú s rodinami v Papradne.

Pavlík

Priezvisko Pavlík údajne patrí na Slovensku k najviac rozšíreným. Nechýba ani u nás. Zdá sa však, že u nás nie je až tak dávno. Dostalo sa k nám až niekedy v období rokov 1800 – 1850. V roku 1855 v dome č. 327 býva Ján Pavlík. V roku 1874 je v Holienskoviech grunte zapísaný Ján Pavlík. Rod sa potom rozšíril a trvá u nás dodnes. Dnes s trvalým pobytom je to 18 osôb. Pavlíkovci majú aj osadu v Medvedskej doline zvanú Pavlovce, U Pavlov. Tiež samota

v jednej dolinke pod Javorníkom sa nazýva Pavlíkoviech dolinka. Býval tam Michal Pavlík, ktorý mal ešte štyroch bratov. (Podľa Š. Meliša)

Pavlíkovci bývali nielen v Pavlíkoviech dolinke, ale aj v ďalšej osade pod Javorníkom, U Bartkov. Tam žil Alexander Pavlík s Alžbetou Trulíkovou a siedmi detmi – Dušanom, Jozefom, Drahošom, Oľgou, Zdenou, Miroslavom a Vladimírom. Drahoš, Jozef a Oľga, v. Hrablíková, žili v Papradne. Obaja bratia zomreli pomerne mladí, Jozef v roku 2007 a Drahoš v roku 2009. Jozefovu manž. Vieru Hrablíkovú usmrtilo auto a ich jediná dcéra sa zdržiava v cudzine. Po Drahošovi zostali v Papradne manž. Emília Šramčíková so synom. Bratia Jaroslav a Jozef Pavlíkovci zo Stupného sa do Papradna priženili. Kým celá Jozefova rodina tu žije dodnes, z Jaroslavovej rodiny len jeho manž. a dvaja synovia. Podľa Jozefa ich pradedo tiež pochádzal z Podjavorníka, ale z ktorej osady nevedel povedať. Ďalšou rodinou Pavlíkovcov, ktorá sa prisťahovala do Papradna, je Emília Pavlíková s deťmi.

K pôvodným Pavlíkovcom v Papradne patrila rodina Ondreja Pavlíka a Verony Knapovej. Ich deti – Amália, v. Lapúniková, Filoména, v. Zábavčíková, Marian, Albína, v. Balušíková, Júlia, v. Kapitániková, a Jarolím žili v Papradne, len najmladší Milan sa oženil niekde k Žiline. Všetky štyri dcéry aj syn Marian s manž. Paulínou Havajíkovou už zomreli, zostal len Jarolím s manž. Ľudmilou Ganádikovou. Po Marianovi zostali v Papradne deti Mária a Jozef, Jarolímovi synovia Roman a Ján zomreli predčasne.

Romanova manž. a dcéra žijú v Považskej Bystrici.

Neboščík

Toto priezvisko, ktoré vzniklo z prezývky, u nás dávno zaniklo. Podľa spomienok starších zapísal Š. Meliš takúto povest: Kedysi dávno zomrel v Papradne jeden chlap. Podľa vtedajších zvykov nechali ho doma ležať tri dni, počas ktorých sa večer pri ňom konali „pesničky“. Keď ho išli pochovať a vkladali ho do truhly, ožil a postavil sa na nohy. Bolo tam zhromaždených mnoho ľudí z príbuzných i susedov. Všetci dostali panický strach a rozutekali sa. Len farár, ktorý ho prišiel pochovať, sa nezľakol a pekne na s ním porozprával. Vysvetlil ľuďom, že nebol mŕtvy, len zamretý. Tento muž žil potom ešte mnoho rokov. Oženil sa, mal rodinu, deti aj vnúčence. Hovorí sa, že kto má škodu, má i

posmech. Ten neobišiel ani jeho. Začali ho nazývať Neboščíkom. A nielen jeho, ale i jeho potomkov. Meno sa dostalo aj do úradných zápisov a rod Neboščíkovcov trval potom v Papradne vyše 100 rokov. Čo je na tomto príbehu pravdivé, nevieme. Ale mohlo to tak aj byť. Odohralo sa dávno, niekedy po roku 1700. V roku 1770 je medzi sedliakmi obce zapísaný aj Ján Neboščík. Tiež okolo roku 1780 – 1790 Neboščík Jano. Priezvisko Neboščík sa spomína viackrát. Až v roku 1855 v zoznamoch obyvateľov Papradna už nie je. Najstarší zápis o tomto rode je v matrike narodených z roku 1730. Spomína sa tu Štefan Nebohý a on bol asi v príbehu spomínaný neboščík, ktorý vstal z mŕtvych. (Podľa Š. Meliša).

Magdaléna
a Ambro Balušíkovci

O titul Strom roka 2021 bojovala aj lipa z Javorníkov

O prestížnu cenu nadácie Ekopolis sa tento rok uchádzalo 51 drevín. Z nich odborná porota vybrala dvanásť finalistov. Medzi nimi aj lipu veľkolistú z osady Grúnik, ktorú prihlásila do súťaže Eva Harváňková, rod. Drblíková. Víťaz získa financie na odborný posudok a ošetrovanie, ako aj postup do medzinárodnej ankety Európsky strom roka. Cieľom ankety Strom roka je upozorniť na staré, vzácne či ohrozené stromy a vzbudiť záujem ľudí o životné prostredie. Naša lipa, ktorá reprezentuje Trenčiansky kraj, rástla v osade Grúnik ešte predtým, ako vedľa nej postavili chalúpku. Tú ochraňuje od bleskov. Rastie v strmom svahu a meria okolo tridsať metrov. V jej korune bývalo kedysi vždy veselo. Ozýval sa z nej nielen spev vtákov, ale aj smiech detí, ktoré po nej rady lozili. Nachádza sa blízko chodníka, a tak sa pri nej často zastavujú ľudia, aby si oddýchli v jej tieni. Redakcia Polazníka ďakuje všetkým, ktorí zahlasovali za lipu z Grúnika.

Pod'akovanie

Farská charita Papradno ďakuje všetkým darcom, ktorí sa zapojili do zbierky učebných pomôcok a školských potrieb v našej farnosti. Ďakujeme za pastelky, školské tašky a aj finančné prostriedky. Vaše dary boli rozdelené podľa potreby pre tri deti v ZŠ s MŠ Papradno a Brvnište. Pán Boh zaplať.

„Nie je bohatý ten, kto veľa vlastní, ale kto veľa dáva; ten, kto je schopný darovať seba samého.“ – Ján Pavol II.

Základná škola

Školský rok 2021/2022 je už v plnom prúde. Aký bude nevieme, ale dúfame, že sa počas celého obdobia budeme stretávať v škole.

V tomto šk. r. máme 180 žiakov v 10 triedach, prvý ročník navštevuje 15 žiakov.

V 2 oddeleniach ŠKD sú deti z I. stupňa najmä v poobedňajších hodinách, jedno oddelenie je sprístupnené deťom aj ráno pred vyučovaním.

V základnej škole pôsobí 23 pedagogických pracovníkov a o bezproblémový chod školy sa stará 10 nepedagogických pracovníkov.

Dovoľte mi aj touto cestou privítať v našich radoch novú kolegyňu Mgr. Kristínu Tomanovú, ktorá je triednou učiteľkou žiakov 1. ročníka, Mgr. Kristínu Matejíčkovú, triednu učiteľku v 3. B, a pani vychovávateľku ŠKD Mgr. Máriu Miniarikovú. Ďalej medzi nami opäť vítam Mgr. Veroniku Šibíkovú, ktorá sa vracia medzi nás po rodičovskej dovolenke.

Poďakovanie patrí aj pani učiteľke Emílii Splavcovej, ktorá minulý školský rok ukončila svoju dlhoročnú prácu učiteľky v Základnej škole v Papradne. Prajeme jej v zdraví, šťastí a v pohode prežiť ďalšie roky medzi svojimi najbližšími a veľa radosti z vnúťat.

Vážení čitatelia, dovoľte mi v skratke zhodnotiť predošlý školský rok 2020/21.

Uplynulý školský rok bol poznamenaný dlhodobým prerušením prezenčného vyučovania. Už od začiatku školského roka sme sa pripravovali na možnosť, že vyučovanie prejde na dištančnú výučbu. Pripravovali sme materiály pre žiakov a zdokonaľovali sme sa v online programoch.

Dištančné vzdelávanie pre žiakov druhého stupňa začalo 26. októbra 2020 a trvalo do 14. mája 2021.

Žiaci prvého stupňa sa dištančne vzdelávali od 11.1. 2021 do 5.2. 2021.

V školskom roku 2020/21 bolo zrušené Testovanie 9 a Testovanie 5, triedne rodičovské združenia prebiehali online formou. Nekonal sa väčšina mimoškolských aktivít – neuskutočnil sa zber druhotných surovín, lyžiarsky výcvik, kurz anglického jazyka, výcvik na detskom do-

pravnom ihrisku v PB, detský karneval. Chýbali obľúbené výlety a exkurzie.

Žiaci nemali možnosť výučby na základných umeleckých školách v rámci našej ZŠ, nepracovali ani v záujmových krúžkoch. Aj zápis do 1.ročníka pre školský rok 2021/2022 prebiehal bez osobnej prítomnosti detí formou elektronickej prihlášky, corona nám zrušila i obľúbený ples ZRS.

Aj napriek obmedzeniam sme zorganizovali niektoré aktivity:

- Škola v prírode, 4.ročník, Twistovo,
- medzinárodný projekt Zložka do knihy spája školy,
- Hviezdoslavov Kubín,
- MDD, športové dopoludnie
- pasovačka prvákov a súťaže, ktoré mohli prebiehať online formou.

V súťažiach boli úspešní:

- O cenu Dominika Tatarku (celoslovenská súťaž): Petra Tarožiková, 8. ročník (Mgr. Ivana Cigániková) získala Cenu Matice slovenskej v Považskej Bystrici,
- iBobor (celoslovenská súťaž): Radovan Hipík, Hanka Balušiková, 2.ročník (Mgr. Jana Cepáková) -1.miesto Peter Klabník, Nella Kontilová, 3.ročník (Mgr. Eva Gastnerová) -1.miesto,
- Matematický klokan (celoslovenská súťaž): Peter Klabník, 3.ročník (Mgr. Eva Gastnerová) - 4. miesto,
- Cenu starostu obce Papradno získal žiak 9.ročníka Martin Burdej za vzorné správanie, výborný prospech a za reprezentáciu školy a obce počas rokov 2012 – 2021.

Všetkým žiakom gratulujeme a ďakujeme za úspešnú reprezentáciu školy a obce.

V šk. r. 2020/2021 školu navštívilo 185 žiakov v desiatich triedach, 89 žiakov na prvom stupni a 96 na druhom stupni. Šesť žiakov si plnilo povinnú školskú dochádzku v zahraničí. V prvom ročníku bojovalo s písienkami 19 žiakov. Pomáhala im pri tom ich triedna učiteľka Mgr. Daniela Červencová za pomoci Ing. Evy Gavrily (asistentka učiteľa). Deviaty ročník pod vedením Mgr. Anny Turičikovej ukončilo 22

žiakov, ktorí sa úspešne umiestnili na stredných školách s maturitou. Všetci im prajeme veľa šťastia v nových školách, ktoré pre nich budú odrazovým mostíkom do skutočného života.

Na škole pracovali dve oddelenia ŠKD. Pani vychovávateľky za pomoci asistentiek a špeciálneho pedagóga pomáhali s dištančným vzdelávaním v čase, kedy do školy mohli chodiť len žiaci rodičov pracujúcich v kritickej infraštruktúre. Aj napriek neľahkej situácii pripravovali s deťmi zaujímavé aktivity a dohliadali na prípravu žiakov na vyučovanie.

V základnej škole pracovalo 24 pedagogických a 11 nepedagogických zamestnancov.

Ani letné prázdniny neboli obdobím, kedy naša škola pokojne oddychovala.

Letná škola (3 turnusy) pod vedením Mgr. Denisy Macošincovej, Mgr. Boženy Bašovej za pomoci Mgr. Zuzany Bielej, Mgr.

Jozefa Pobočika a Ing. Jarmily Tarožikovej mala u žiakov veľký úspech.

Počas školského roka sme vymenili v celej škole staré radiátory za nové s funkčnými termostatickými hlavcami, opravili a vymaľovali sme poškodené triedy. Triedy na 2. stupni sme dovybavili IKT technikou (dataprojektor, stolový počítač), zakúpili sme nové notebooky, učebňu fyziky sme vybavili novou stavanou skriňou.

A tak čisto vyupratovaná a voňavá škola vďaka správny zamestnancom privítala 2. septembra 2021 oddychnutých žiakov a zamestnancov školy.

Roboty bolo nemálo, ale so všetkým sme si dali rady, aby sa nový školský rok mohol začať. Poprajme si spoločne, aby bol lepší ako ten minulý a aby sme ho všetci (žiaci, učitelia i rodičia) úspešne zvládli v zdraví a v bežnom režime.

Helena Janasová
riaditeľka ZŠ s MŠ

Prvýkrát v školských laviciach.

Materská škola

V školskom roku 2020/2021 navštívilo materskú školu 79 detí. V štyroch triedach sa o ne staralo 8 pedagogických a 3 nepedagogických zamestnancov.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť sme obohatili o rôzne aktivity. Deti si samy zhotovili v rámci projektu technická škôlka šarkanov. Za pekného počasia s nimi mladšie deti šantili na Dúbrave a staršie deti na Vrchovej. S deťmi sme pripravili program plný básní a piesní, ale pre obmedzenia COVID – 19 bol sprostredkovaný pre starých rodičov iba online, ako aj Deň matiek a vianočné pásmo. Karneval bol tento rok iba po triedach s obmedzeným počtom detí, ale divadelné predstavenia Rozprávkový vláčik a Malý princ si už mohli pozrieť všetky deti v kultúrnom dome.

Po divadelnom predstavení Malý princ, kde sa deti hravo učili triediť odpad a chrániť našu planétu, pokračovalo vystúpenie uja Tomíka na školskom dvore v podobe bubli rybačky. Od roku 2018 plníme úlohy z projektu Túlavé krpčeka, ktorý je zameraný na ľudové tradície a históriu Papradna. Tento školský rok sme boli v Križovci, v Koškovci, kde nás zaujal kamenný most, a na Košiaroch sme obzerali miesto, kde stál mlyn. V období Vianoc sme si pripravili štedrovečerný stôl s papradnianskym jedlom, zvykmi a darčekom. Na jar sme s deťmi sadili kvety, zeleninu a bylinky do nových vyvščených záhonov. Sviatok MDD deti oslávili na školskom dvore rôznymi športovými súťažami a hrami. V júni nás navštívili prí-

služníci policajného zboru z Po-
važskej Bystrice so svojimi psa-
mi a malým šteniatkom, ktoré si
mohli deti pohladkať. Policajti
deti poučili o tom, ako sa sprá-
vať na ceste a čo všetko musí
vedieť cyklista. Vyskúšali ich, či
poznajú dopravné značky a na
čo slúžia. Andrea Fořková sa
s deťmi zúčastnila výtvarnej sú-
ťaže Dobšinského rozprávko-
vo, v ktorej päť detí získalo diplom.
Viedla detský folklórny súbor.
S detskými piesňami a hrami v
krojoch potešili rodičov na uvítaní
detí do života a zahraničných
porotcov pri hodnotení Dediny
roka. Záver školského roka pa-
tril rozlúčkam. Deti štvrtej triedy
mali indiánsky deň s rôznymi
hrami, hudbou a grilovaním na
školskom dvore až do ôsmej
hodiny večer. Tretia trieda si
urobila rozlúčku v triede, kto-
rú si pekne vyzdobili balónmi.
Dostali chutné mafinky a diplo-
my. Predškoláci si pochutnali na
veľkej ovocnej torte. Odniesli si
domov knižky na rozlúčku, foto-
grafie na CD z celého obdobia
v materskej škole a nám zostalo
na pamiatku aspoň tablo s ich
fotografiami. Školský rok sme
ukončili výletom predškolákov
s rodičmi do Rozprávkového lesa
v Nezbedskej Lúčke.

Aby sme pre deti vytvárali priaz-
nivé edukačné prostredie, stále
v nej niečo modernizujeme
a vylepšujeme. V minulom škol-
skom roku boli pre deti zakúpe-
né: učebné pomôcky, výtvarný
a pracovný materiál, knihy, ná-
plne do tlačiarň, multifunkčné
zariadenie, interaktívna tabuľa,
rádio s CD, stoličky, nábytok,
materiál k technickej výchove,
skrine na odkladanie pomôcok,

vyvýšené záhony. Skráslili sme
domček na školskom dvore, kto-
rý slúži na odkladanie hračiek.
Na nákup sme použili štátnu do-
táciu na predškolákov, príspevky
od rodičov a peniaze darované
z 2% daní.

Veľká vďaka patrí majiteľom Da-
lasu, ktorí pravidelne organizujú
súťaž vo varení gulášových špe-
cialít. Družstvá peniaze z predaja
gulášu a tombol venujú mater-
skej škole. Minulý rok sme z nich
zakúpili odražadlá, autá, vesty
a iné športové potreby.

Deťom na rozvoj pohybových
zdatností slúži školský areál, a
to v čase vyučovania do 16.00
hodiny. Žiaľ, do areálu často
chodia ľudia na bicykloch, mo-
torkách, nezatvárajú bránu.

Niekoľko si tam chodí aj poveče-
rať, lebo ráno zbierame škatule od
pizze, poháre,.... Takéto prostre-
die sa pre naše deti stáva veľmi
nebezpečné. Kritická situácia
býva v čase od 14,30 do 16,00.
V tomto čase prichádzajú aj ma-
mičky s kočíkmi a malými deť-
mi na korčuliach, odražadlách,
bicykloch. Behajú pomedzi deti
materskej školy. Učiteľky stráca-
jú prehľad o zverených deťoch,
boja sa o ne. Tabule so zákazom
akosi záhadne miznú, nestačí
ani napomínanie. Aj rodičia,
ktorí si vyberú deti z materskej
školy, musia ísť domov. Verím,
že situácia sa zlepší.

K 1. septembru 2021 nastúpilo
do MŠ 74 detí, z toho 29 pred-
školákov, pre ktorých je od 1. 9.
2021 predprimárne vzdelávanie
povinné. Do nového školské-
ho roka prajem všetkým deťom
a ich rodičom hlavne zdravie.

Helena Gardoňová
zástupkyňa riaditeľky

Rozlúčka predškolákov.

Nezvyčajná terapia výparmi z včelieho úľa

Počuli ste už o apiterapii alebo aeroterapii? Ak sú aj pre vás tie-
to pomenovania novinkou, neváď. V nasledujúcich riadkoch sa
dočítate, čo znamenajú, a akú spojitosť majú s Papradnom. Api-
terapia je umenie využívať produkty včiel na zvýšenie energie
tela a zlepšenie zdravotného stavu. Aeroterapia je, jednoducho
povedané, liečba vzduchom. Aj u nás v Papradne máte možnosť
navštíviť apidomček, v ktorom si môžete vyskúšať spať priamo
nad úlmi včelína. Na vlastnej koži môžete pocítiť liečivé a bla-
hodarné účinky včelích produktov. Takýto druh liečby je vhodný
najmä pre astmatikov a ľudí s ochorením dýchacích ciest. Apisvet
Jaja sa nachádza v katastri našej obce a od ZŠ s MŠ Papradno je
vzdialený asi 10 minút pešej chôdze smerom na Horný Križovec
či Dolnú Marikovú. Návštevou apidomu sa Apisvet Jaja snaží pri-
spieť k rozvoju apiturizmu na Slovensku, ktorý je rozšírený najmä
v Slovinsku. (dm)

Folklórna včela

– detský tábor v Apisvete Jaja

O tom, že aj včely majú svoj folklór, tance a zvyky sa mali deti
nielen z Papradna, ale aj z celej doliny možnosť presvedčiť po-
čas júlového denného tábora Folklórna včela. Naučili sa, kto tvorí
včeliu rodinu, aké sú úlohy jednotlivých členov rodiny, a vyskú-
šali si zatancovať krásny osmičkový tanec včiel robotníč. Tí od-
vážnejší sa pozreli aj do úľa, kde spoznali úľové včely robotnice,
trúdiv, a ak mali šťastie, uvideli aj najväčšiu a jedinou včelu v úli
– kráľovnú matku. Na lúke a stromoch deti pozorovali včely lietav-
ky s plnými peľovými košíčkami. Počas tábora deti oddychovali
v apidomčeku, kde v tichosti počúvali, ako včielky pracujú, lietajú
z úľa i naspäť a prinášajú doň sladký nektár meniaci sa na med.
Veríme, že s Folklórnou včelou sa deti znova stretnú aj počas
letných prázdnin budúceho roka.

Jarmila Tarožiková

Letná škola opäť plná zážitkov

Aj v tomto školskom roku sme sa znova zapojili do projektu letnej školy, ktorú sme realizovali s tromi skupinami žiakov.

Letná škola žiakov 1. - 4. ročníka bola plná nových poznatkov, zábavy, ale aj zážitkového učenia:

- na Kolibe Papradno sme jazdili na koňoch, ochutnali sme pravý ovčí syr, pozorovali sme zvieratká a potom sme sa cez Vrchovú vrátili do dediny;
- v Rozprávkovom lese v Nezbedskej lúčke sme sa stretli s rozprávkovými bytosťami v ľudských a nadrozmerých veľkostiach;
- na Bytčianskom zámku v Sobášnom paláci sme sa z rozprávania lektorky Považského múzea dozvedeli veľa zaujímavých informácií o zámku i jeho majiteľoch. Prehliadka výstavy svadobných šiat očarila predovšetkým naše dievčatá;
- v Brvništi nám Peter Holiš porozprával o historickej škole. V jej priestoroch je zriadené Centrum rífovej písťalky, kde deti písťalky aj odskúšali;
- vo Vlastivednom múzeu v Považskej Bystrici sme videli vypreparované zvieratá, výstavu šúpolienok i remeselnú tvorivú dielňu, v kde si deti vyrobili motýliky a vážky z drôtu;
- v Považskom osvetovom stredisku nám priblížili život drotárov v minulosti;

V poobedňajších hodinách sme sa v estrádnej sále venovali zážitkovému učeniu. Deti súťažili v skupinách – triedili i spájali zvieracie druhy a ich mláďatá, vyhľadávali údaje v texte, prezentovali ostatným, čo v daný deň zažili, videli a čo si z jednotlivých miest, ktoré navštívili, zapamätali. Okrem rôznych vzdelávacích aktivít sme každú voľnú chvíľku venovali pohybovým aktivitám a neobišli sme žiadne detské ihrisko.

Pomohli nám mnohí

Veľké ďakujem patrí všetkým, ktorí nám počas celej letnej školy a jej prípravy akokoľvek pomáhali: Obecnému úradu Papradno za bezplatný prenájom estrádnej sály v kultúrnom dome, Mgr. Helene Janasovej, riaditeľke ZŠ s MŠ Papradno, zamestnancom M-Baru, Marte a Zdenkovi Žilinčíkovi, majiteľom Javorinky, za nezištnú pomoc a bezplatný prenájom ich priestorov, Paulíne Bašovej, Ing. Jarmile Tarožikovej, Mgr. Zuzane Bielej, Petrovi Holišovi a spolku ROTaRvKa, n. o. z Brvništa, SHR Anne Beníkovej z Koliby Papradno, Marekovi Žilinčíkovi, Mgr. Jozefovi Pobočíkovi ml., Ing. Dane Mahútovej z Považského osvetového strediska a zamestnancom Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici. Za výborné obedy ďakujeme zamestnancom Hotela Podjavorník a zamestnancom školskej jedálne na našej škole.

Božena Bašová a Denisa Macošíncová,
vedúce letnej školy

Letná škola žiakov 5. - 9. ročníka sa niesla v znamení turistiky. Tento rok sme spoznávali: Podjavorník, Sedlo Adamkov, Malý Javorník, Strateneč – Tri kríže a osady Komjatné a Ráztoka.

Venovali sme sa týmto aktivitám:

- orientovali sme sa podľa máp a vyhľadávali sme na nich miesta, kde sme sa práve nachádzali a kam sme smerovali;
- fotografovali sme si všetko, čo nás zaujalo, a vychutnávali sme si krásne výhľady;
- súťažili sme medzi sebou, ale aj spolupracovali navzájom v tímoch, rozvíjali sme svoju fantáziu, tvorivosť a výtvarné nadanie;
- pracovali sme aj s technikou, ako je laminovačka, hrebeňová väzba;
- Jožko Pobočík ml. zasväcoval chlapcov v školskej dielni do tajomstiev výroby písťaliek;
- Jaja Tarožiková oboznamovala dievčatá so základmi našej papradnianskej krížikovej výšivky;
- zisťovali sme informácie o našich predkoch a lúštili sme osemsmerovky, v ktorých boli ukryté papradnianske slová, spájali sme kartičky s názvami tradičných papradnianskych jedál, osád a bačovov;
- písťkali sme v horách na rífových a koncových písťalkách a od srdca sme si neraz zavýskali a zaspievali;

Každé poobedie sme si do máp zaznačovali všetky trasy, ktoré sme absolvovali, a zapisovali sme si do nich aj prejdené kroky a kilometre. Do zážitkovníka, ktorý sme si vlastnoručne vytvorili, sme si každý deň zaznamenávali, čo sme videli, čo nás zaujalo, čo sme zažili a na čo nikdy nezabudneme. Streda bola športovo-relaxačným dňom – zaplávali a zasúťažili sme si v bazéne Hotela Podjavorník a ďalšie športové aktivity nás čakali aj vo vonkajších priestoroch Javorinky. Noc v škole spojená s opekaním, karnevalom, módnou prehliadkou, svetelnou laserovou šou a prespávaním bola pre všetkých nezabudnuteľná. Bolo nám spolu dobre, škoda len, že letná škola trvala tak krátko. Učili sme sa a ani sme o tom nevedeli. A ako povedali naši pubertiaci: „Mali sme najkrajší týždeň prázdnin.“ (dm)

Vďaka za pekný týždeň

Aj touto cestou by sme sa chceli poďakovať učiteľkám Denise Macošíncovej a Božene Bašovej za prázdninovú letnú školu. Keď sme sa oboznámili s jej náplňou, veľmi sme neverili, že uspeje u našich detí. Ale opak bol pravdou. Nestačili sme sa čudovať, že sa deťom nečakane vstávať ráno na ôsmu, šliapať každý deň kilometre do kopca a odložiť mobil. Chceme sa poďakovať za to, že takto sa dostali tam, kde väčšina z nich ešte nikdy nebola, že videli kus nášho krásneho chotára a, čuduj sa svete, s nadšením sa o túto krásu podelili aj s nami formou naozaj pekných fotografií vo svojich mobiloch a rozprávaním o tom, čo videli a zažili. V neposlednom rade ďakujeme aj za to, že ste odbremenili nás – rodičov aspoň na týždeň, pretože sme vedeli, že sú v dobrých rukách a že sa na vás, Deniska a Božka, môžeme s istotou spoľahnúť.

Vďační rodičia

K poďakovaniu sa pripájajú aj rodičia žiakov 1. - 4. ročníka, o ktorých sa v letnej škole starali učiteľky Božena Bašová a Zuzana Biela, ako aj Jaroslava Tarožiková.

ČERIEPKY z Podjavorníka

„Jaké máce MADE IN?“

Moja mama bola úžasná žena. Ja viem, mnohí namietnete, že to, čo vravím, že však všetky mamy všetkých ľudí sú úžasné už len tým, že sú mamy. Keby som to chcel vyjadriť expresívne, tak echtočne po papradňansky, tak poviem, že by ste najradšej vyskočili meter dvadsať, že vaša mama bola alebo je fantastická. No áno, takmer všetky mamy sveta sú super, pretože sú naše mamy. Ale rozdiel medzi nami je, že vy o tej svojej (zatiaľ) nechcete písať.

Moja mama bola veľmi obyčajná a jednoduchá žena z podjavorníckych kopaníc. Mala ukončené možno štyri alebo šesť tried základnej školskej dochádzky. Nikdy sme sa o tom jednoznačne nebavili, ako by sa hanbila. Ale tak voľajako to vtedy na našich lazoch bežne chodilo. Do školy sa išlo vtedy, keď nebola doma robota. A tak mnohí žiaci v tých dobách alebo prepadli, alebo neboli klasifikovaní. A preto nepostúpili do vyššieho ročníka. Aj keď inak boli šikovní a za normálnych okolností by bez problémov školu zvládli. A práve do tejto medzivojnovnej generácie patrila aj moja mama.

Moja mama však mala dosť zdravého sedliackeho rozumu. Sama od seba pochopila, že mozog je sval a že ho treba trénovať. A sama tiež pochopila, čo v dnešnej dobe odporúčajú všetci manažéri a personálni šéfovia a čo najnovšie učia aj kouči. Pochopila, že sa treba celý život vzdelávať. A tak stále čítala. Čítala do radu všetko, čo sa čítať dalo. Všetky noviny, časopisy a knižky, čo jej prišli pod ruku. Vlastne najväčší vzdelávací rozmach zažila v čase, keď sme my, jej deti, začali domov nosiť všetky tlačoviny. V tomto mala možno šťastie, že jej štyri deti mali také vekové rozpätie. Najstaršia je ročník 1939 a najmladší 1965, teda takmer 26 rokov. Toľko neštudujú ani súčasní doktorandi, docenti a doktori filozofie. My sme to všetci mali v krvi možno po nej. Všetci sme veľa a radi čítali. Takže prísun všemožných novín, časopisov a kníh bol zabezpečený dlhodobo a pravidelne po dlhý čas jej života. Aj v dôchodkovom veku v období medzi 40-kou a 80-kou mala veľmi obstojné vedomosti z politiky, kultúry, zo športu, zo zemepisu, dejepisu a histórie. Poznala športovcov, spevákov, sledovala spoločenský život a mala ozaj neskutočný prehľad o všetkom, čo sa dalo sledovať a zapamätať si. V osemdesiatke lúštila krížovky tak, že ja o pár

generácií mladší som sa vôbec nechytal. Ona sa len usmievala a sypala krížovkárské pojmy z rukáva. V osemdesiatpäťke stále čítala. Aj knihy. Blízko deväťdesiatky mala stále vedľa postele nejaký časopis. Vždy, keď sa na posteli posadila, automaticky ho vzala do rúk, listovala a čítala. Pamätám si, že ešte aj vedľa smrteľnej postele mala malú Bibliu, ktorú zobrala deťom, a Polazník...Ale vlastne... Nie o tom som chcel. Akosi som sa zase zakecal...Ako vždy. Asi v roku 1977 bola v našom okrese organizovaná prvá Šesťdňová motocyklová súťaž, ktorú sme všetci volali len Šesťdňová, a každý vedel, o čo ide. Veľa trás tohto podujatia vtedy viedlo cez naše podjavornícke hory a doliny. Vtedy, možno prvýkrát v histórii sa Podjavorníkom objavilo toľko zahraničných hostí, turistov a fanúšikov ako nikdy predtým. Boli ubytovaní najviac v Bystrici a okolí, kde vtedy vyrástlo niekoľko nových hotelov. Cez deň vyrážali do našej dolinky okolo jednotlivých motokrovových trás. Tak aj vtedy. Bolo to možno začiatkom septembra. Bol pekný deň neskorého leta. Krátko popoludní zrazu prišla z ničoho nič krátka letná búrka, ako to vtedy bývalo. Turisti, fanúšikovia motorizmu, boli akurát kdesi pri našej chalupe a utekali sa schovať „pod uhel“ – pod odkvap, aby veľmi nezmokli. Mama si to zvnútra všimla a vyšla na priedomie a aj slovné, aj posunkom ich pozývala do chalupy. „Šak pojce ďaľe, čé budzece na venku mognúc.“ Fanúšikovia sa

najskôr „ošmietali“, ale ona bola taká neodbytná, že nakoniec vošli do kuchyne a posadali si na lavicu. Mama vošla za nimi, že sa opýta, čo im ponúkne, keď si zrazu všimla, že oni „šemeligujú“ nejakým iným jazykom a že sú cudzinci. „Čo čil?“ prebehlo jej hlavou. Ona sa po slovensky pýtala, oni jej v cudzej reči odpovedali. Ale každý si hovoril svoje. Nerozumeli si nič. Až naša mama dostala spásonosný nápad. Opýtala sa: „A jaké máte made in?“ „A na kúsok novín napísala, že my máme Made in Czechoslovakia. Cudzinci po sebe popozerali a odpovedali jej nejakú tak, aby to ona pochopila. Keď som prišiel domov zo školy, na krajíčku novín, ktoré mala v kuchyni na stole, mala poznačené slovenské slová: VY, AR, FRANC. Ona to nejakú logicky vyhodnotila, porozumela a obratom reagovala: „Ja Francúúúzil!“ A aby pochopili, že ozaj rozumie, dodala: „Paríž, Seina, Valery Žiskard Destén (Valéry Giscard d'Estaing – vtedajší francúzsky

prezident), Moljjer (Molière), Na-po-leon, Belmondo, Delon, Funes, Edit (Edith) Piaf, Mária Kury Sklodovská (Marie Curie-Sklodowska).

Cudzinci prikyvovali, že áno, áno a usmievali sa, že to veru nečakali, že vo východnom bloku sa s jednoduchou dedinskou ženou vysoko v horách dohovoria po anglicky. Až neskôr, možno o 20 rokov, keď som sa prvýkrát stretol s angličtinou, som pochopil, čo jej to vtedy povedali a čo to mala poznačené na kraji novín: „We are from France“. A až vtedy som si uvedomil, že tu jej vtedy asi reálne pomohli všetky tie načítané vedomosti a znalosti, ktoré celý život študovala.

Vidíte, a neverili ste. Vám vravím, že moja mama bola úžasná žena. Okrem iných ľudských kvalít mala aj takú, ktorú by nikto nečakal. Dohovorila sa s Francúzmi po anglicky, pričom sa angličtinu nikdy neučila. A práve preto sú mamy nesmrteľné. Lebo sú úžasné.

J. Trulík

Prestížny futbalový turnaj

Vždy ku koncu leta sa chatári z osady Medvedzie stretávajú na ihrisku v osade U Jánošvo, aby si znova, tak ako každý rok, zahrli medzi sebou futbal. Ešte ako malí hrávali Jánošíkovci s Vojákovcami, Serovcami či Palkovcami, no ihrisko do dnešnej podoby vybudovali až v posledných rokoch. Spojili svoje sily, zorganizovali brigádu – osadili bránky, oplotili ihrisko a mohli začať hrať. Tohtoročný turnaj mal pod palcom Marek Hamšík. Škoda len, že ho aj nezasponzoroval. Je totiž drevený. Vyrezal ho Tóno Belušík s pomocou manželky Jožky. Počas celého turnaja vládla v horách pohoda. Keď sa zakopla lopta a zakotúľala sa dolu kopcom, stihli chlapi medzitým ešte aj jedno pivko. Okrem neho sa posilnili i gulášom a inými špecialitami, ktoré pre nich pripravili gazdinky. Rodiny sa opäť stretli a strávili spolu príjemný deň. Nechýbal ani spev a zábava až do neskorých večerných hodín.

(dm)

Slovenskú republiku reprezentuje obec Papradno

Slovenská republika má v súťaži o Európsku cenu obnovy dediny 2020 svoje železko v ohni. Je ním obec Papradno ako víťaz národného kola súťaže Dedina roka 2019. Pre pandémiu koronavírusu museli byť návštevy obcí bojujúcich o tento titul odložené. Papradno navštívila európska hodnotiaca komisia 1. septembra. V súčasnosti porota dokončuje návštevy ostatných zapojených obcí. Záverečné stretnutie sa uskutoční v októbri tohto roku. To, či obec zaujala porotu natoľko, aby získala ocenenie, sa dozvieme na slávnostnom vyhlásení výsledkov v hornorakúskej obci Hinterstoder na jar 2022.

Hodnotiaca komisia prichádza do Papradna.

Po prehliadke ZŠ a MŠ nás potešili slová jedného z porotcov: Die Schule ist SUPER!"

FSk Podžiaran a zložky pôsobiace v obci zaujali kultúrnym programom.

Prezentáciu aktivít remeselníkov a zaujímavostí obce si hodnotiaca komisia i naši občania prezreli v sále kultúrneho domu a ochutnali aj špeciality, ktoré pripravili naše šikovné ženy.

Komisia na návšteve v kostole.

Členovia komisie v zásahovom oblečení sa previezli v hasičskom aute po dedine.

Naši turisti opäť aktívni

Počas pekných jesenných dní si môžete urobiť výlet pešo, na bicykli či s deťmi na Podjavorník k stavničká. Turisti obce Papradno vyčistili okolie dvoch stavničiek, opravili schodíky a ohniská. Jedna je smerom popod vleký do Hruškov asi 1,5 km od hotela. Druhú nájdete od hotela smerom do Harvánkov po ľavej strane.

Každý mal ten svoj stav

Každý tam, kde to mal najbližšie. U Cífi v Luhoch, pri Raji, pri vyhni, pri žandárskej stanici, pri Bačikovi, nad úradom, pri Baškovi nad Dalasom, na Valchovniach, pod Stavnicou... „Áj v Medveckém potoku bolo pleso. Bohovo tam kúsali ovädzi a ľapky a ešče strach jaká tam bola voda studzená. Len tak gamby krivilo!“

Keď prišli horúce júnové dni, rieka ožila. Kúpalísk, bazénov nebolo, preto sa hľadalo osvieženie práve v rieke. Ale najskôr bolo treba postaviť veľkú vodu. Kto nestaval hrádzu a neohádzal aspoň 100-200 'zvaráko', nekopal 'mače' zeminy či nepriniesol z domu igelity, kúpať sa nemohol. „Najprv ométac, aš potom sa kúpac!“ – také boli pravidlá. Dievčatám sa častokrát pošťastilo. Stačilo, že namiesto nich ohadzoval brat. No niekedy chalani boli nekompromisní a museli zahrádzať aj ony.

V dovysoka zahradených stavoch bývalo plno plavcov, okolo nich i zvedavých divákov a po večeroch, ale najmä v sobotu ľudí s mydlom a uterákom, lebo nie všetci mali doma kúpeľňu. Niektorí dokonca ani studňu. A keď prišli sená a žatva, boli dospeli i deti, ktoré museli pomáhať, upoteni, uprášení, celí od ôstia a pliev, a tak skok do stavu bol pre všetkých velikánskym vykúpením. To bola ich vaňa aj sprcha.

Každý rok sa súťažilo, kto bude mať skôr zahradené či hlbšiu vodu. A keď už bola voda taká, aká mala byť, stav sa naplnil a vyvádzalo sa! Šípky z 'hradskej' ponad šíny a rúry i zo stavu, ktorého vrch ani nebolo vidno, hry na naháňačku, na 'buchy' i preteky. Starší učili mladších. Hodili ich do stavu a: „Plávaj!“ Niektoré deti sa učili plávať na 'šindľoch'. Peňazí nebolo a nie každý si mohol dovoliť kúpiť 'rukávničky, duše' či nafukovačky. Tí, ktorí ich mali, ich nechceli požičať nikomu. Stávalo sa aj, že v noci sa kradli igelity a ráno bolo po hrádzi. A tak staviteľia si strážili svoje hrádze často aj v noci. A potom prišla veľká voda a bolo po hrádzi. Ale ani tá im neprekazila kúpanie. Stávalo sa odznova.

Deti využili každú voľnú chvíľu a bežali do vody. Nebolo im ani zima, ani hladné neboli. Sušili sa na ceste, na skalách, rúrach, na dekách i uterákoch. Neprekážalo im ani to, že mali husiu kožu a fialové 'huby. Nikto sa nebál žiadnych chorôb ani vírusov. Hlavné bolo, že sa 'čjapali ve vodze'. Ale potom prišla mama a deti museli ísť pomáhať pri robotách. Nezažili žiadne more a veru ani nikomu nechýbalo. Tie časy sú, žiaľ, už nenávratne preč. Vody v rieke je dnes akosi málo, škarpa zarastená, 'šmáňja' na nej neúrekom. Ktovie, aké by to bolo dnes po ťažkej práci či po futbalovom zápase hodiť sa do stavu ako kedysi. Šípku priamo zo škarpy ako Juro „Bejvoč“. Jeden za druhým. Čo tak o rok? (dm)

Memoriál Jozefa Vachalíka

V sobotu 31. júla 2021 za pekného letného počasia sa uskutočnil na futbalovom ihrisku v Luhoch 9. ročník memoriálu Jozefa Vachalíka.

Na tomto futbalovom stretnutí vyšli víťazne muži aj starí páni TJ Slovan Brvnište, ktorí v zápasoch zvíťazili o jeden gól.

Hráči aj priaznivci futbalu si pochutnali na hovädzom a divinovom guláši, ku ktorému si dali dobré pivko. Mäsko na guláš z diviny futbalistom dodali papradnianski poľovníci. Fanúškovia sa potešili tombole a deti sa vyšantili v skákacom hrade.

„Vážení športoví priatelia, o malú chvíľu nám začne 2. polčas priateľského futbalového zápasu mužov medzi TJ Žiar Papradno a TJ Slovan Brvnište. Stav po prvom polčase je 1:0, keď gól

v 45. minúte strelil hráč číslo 70 – Paľko Škalík.“ Že tu taký nikdy nebol? No to veru nikdy nebol. Ale viete si bez neho predstaviť naše futbalové nedele? **Palino Zdurjenčík** už neodmysliteľne patrí k papradnianskemu futbalu. Svojím nezameniteľným hlasom komentuje všetky futbalové zápasy žiakov, dorastencov aj mužov. Tento rok oslávil krásne životné jubileum. Hráči aj zástupcovia našej TJ mu na 9. ročníku Memoriálu Jozefa Vachalíka cez polčasovú prestávku srdečne zblahoževali a popriali veľa zdravia. My mu prajeme to isté a pevne veríme, že nás bude aj naďalej zabávať a ešte nejednokrát víťazne zahlasí: „Skončil sa majstrovský futbalový zápas medzi Telovýchovnou jednotou Žiar Papradno a... (dm)

Žiaci na turnaji v Brvništi.

Zásah hasičov Podhúbočou

Dňa 2. júla zasahovali hasiči Pohúbočou. Dôvod bol výnimočný. Dlhoročný veliteľ dobrovoľných hasičov Paľko Zdurjenčík oslavoval okrúhle narodeniny a preto mu členovia DHZ pripravili prekvapenie – prišli na 2 autách, obliekli ho do zásahového obleku, pripravili ručnú striekačku a po zhasení smädu musel hasiť oheň pred vlastnou brávkou. Následne mu zagratulovali a odovzdali darček. K zástupu gratulantov sa pripája starosta obce, obecný úrad a redakcia. Všetci želáme obľúbenému a rešpektovanému Paľkovi veľa zdravia, elánu a radosti zo života.

Automatické zalievanie futbalového ihriska funguje

To, čo sa nám v minulosti zdalo z finančnej náročnosti nepredstaviť, stalo sa skutočnosťou. Táto záležitosť sa z pohľadu financií pohybovala medzi 16 500 – 17 000 €. S myšlienkou zavlažovania ihriska, ako aj rozpisu sponzorstva prišiel Mikuláš Hromadík. Samotný materiál predstavoval čiastku okolo 4 000 €, ktorú na obecnom zastupiteľstve úspešne obhájil Roman Vachalík.

Výkopové práce sponzorsky vykonali Janko Zboran a Emanuel Pauk. Samozrejme, samotné práce realizovali futbalisti, ktorých by som nerád menoval z dôvodu, aby som nedajbože na niekoho nezabudol. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom tejto akcie zúčastnili, a hlavne tým, ktorých mená sú vyššie spomenuté.

Napriek všetkému uvedenému absolutórium si zaslúži Mikuláš Hromadík, ktorý nielenže celú akciu riadil, ale aj projekčne pripravil a sponzorsky z pohľadu spustenia do prevádzky pripravil. Verím, že toto automatické polievanie trávnikov prispeje k jeho dlhoročnej kvalite.

Na záver je nutné konštatovať, že dobrá vec sa vďaka nadšeniu futbalistov, pochopeniu starostu obce a poslancom obecného zastupiteľstva podarila.

S vďakou TJ Žiar Papradno

Striebro, bronz, že by raz aj zlato?

V tohtoročnom prvom čísle Polazníka sme vás informovali o talentovanej Papradnianke – 17-ročnej atlétke Lucii Martincovej, ktorá sa popri atletike venuje aj behu a hokejbalu. Neprešlo ani pol roka a Lucia má za sebou ďalší úspech. Na Majstrovstvách Slovenska v atletike juniorov v Trnave reprezentovala svoj klub – Olympiu Považská Bystrica v troch disciplínach – vrh guľou, hod oštepom a hod diskom. Pódiové umiestnenie pri prvých dvoch spomínaných disciplínach jej ušlo len o vlások, keď obsadila 4. a 5. miesto. O hode diskom sa to však, našťastie, povedať nedá. V tomto prípade ide o zisk bronzovej medaily a zlepšenie osobného rekordu. Lucii srdečne blahoželáme a veríme, že sa v ďalších rokoch ešte zlepší, predbehne všetky súperky a poteší nás nejedným krásnym úspechom. (dm)

Vydavateľ: Obec Papradno, 018 13 Papradno č. 315, IČO:00317594. **Redakčná rada:** Ing.Věra Lališová, e-mail: viera.lalisova@csspapradno.sk, Ing. Anna Pozníková, Mgr. Denisa Macošincová, e-mail: papradno@papradno.sk. **Príprava pre tlač:** Viera Petříková. **Tlač:** PNprint, Piešťany. **Náklad:** 1 100 výtlačkov. Povolene Okresným úradom Považská Bystrica, odbor všeobecnej vnútornej správy. **Reg.číslo:** EV 3232/09, ISSN 1338-8037. **Cena výtlačku:** bezplatne.